2025/466

6.3.2025.

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2025/466

od 5. ožujka 2025.

o provedbi ciljeva punjenja skladišta plina 2025.

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

(1) Uredbom (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2022. o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009 u pogledu skladištenja plina ([1]) uvedeni su obvezujući ciljevi minimalnog punjenja kako bi se povećala energetska sigurnost i otpornost u Uniji. Provedbom tih ciljeva očuvana je dostupnost plina, posebno tijekom razdoblja visoke potražnje za plinom te nestabilnosti i nesigurnosti tržišta, što je vidljivo i iz razine punjenja sustava skladišta plina u EU-u od 90 % ili više prije svake od posljednje tri zime. Skladišta plina i dalje osiguravaju 30 % zimske potrošnje plina u EU-u i fleksibilnost elektroenergetskog sustava.

(2) Stanje na europskom tržištu plina znatno se poboljšalo od 2022., a izloženost nestabilnosti cijena i dalje je uglavnom posljedica većeg udjela UPP-a u europskoj kombinaciji izvora energije i povećane konkurencije za globalnu opskrbu UPP-om u aktualnom geopolitičkom kontekstu.

(3) Na europskom tržištu plina od studenog 2024. ugovori o isporuci plina tijekom ljeta 2025. skuplji su od ugovora o isporuci plina tijekom zime 2025./2026. (negativan raspon cijena ljeto – zima), zbog čega plinska poduzeća imaju manje komercijalnog interesa da skladište plin za sljedeću zimu nego u prethodnim sezonama punjenja.

(4) Potražnja za plinom u Europi smanjila se za gotovo 20 % od 2022., ali očekuje se da će razine skladištenja plina na kraju sezone grijanja 2025. biti niže nego u posljednje dvije godine, slične prosječnim razinama punjenja prije krize ([2]) i znatno iznad razina iz 2022. Stoga će u usporedbi s prethodne dvije sezone ljeti biti potrebno utiskivanje većih količina kako bi se skladišta napunila prije zime 2025./2026.

(5) U tom nestabilnom i složenom okruženju sustavi skladišta plina moraju ostati okosnica sigurnosti opskrbe te se mora postići obvezni cilj punjenja za 1. studenog. Istodobno, omogućavanjem dostatne fleksibilnosti državama članicama za punjenje skladišnih objekata tijekom ljetne sezone pod optimalnim uvjetima kupnje smanjit će se stres za sustav i izbjeći poremećaji na tržištu u aktualnim tržišnim okolnostima.

(6) U tom je kontekstu jednako važno suzdržati se od nacionalnih mjera koje bi mogle negativno utjecati na tržište plina ili ugroziti stanje energetske sigurnosti u drugoj državi članici ili u Europskoj uniji. Ako postoje subjekti ovlašteni za punjenje skladišta plina, trebali bi nastojati provoditi razboritu strategiju trgovanja kojom se nastoji izbjeći znatan negativan učinak na promptna tržišta i tržišta izvedenica.

(7) Odredbe o skladištenju plina koje su trenutačno na snazi, posebno članci 6.a i 6.b Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), prestaju se primjenjivati u prosincu 2025.

([1]) SL L 173, 30.6.2022., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1032/oj.
([2]) Upućuje se na prosječne razine punjenja na kraju zime, 1. travnja za godine od 2017. do 2021.
([3]) Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(8) Prema tome, fleksibilnost za punjenje skladišta tijekom 2025. mora proizlaziti iz postojećeg zakonodavnog okvira. Smjernice o tome kako utvrditi i primijeniti odredbe o fleksibilnosti unutar postojećeg zakonodavnog okvira mogu pomoći državama članicama da bolje koordiniraju i pametno osmisle svoje politike punjenja skladišta prije zime 2025./2026.,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Preporučuje se da države članice pri izradi i provedbi nacionalnih mjera za ispunjavanje obveza skladištenja osiguraju da se takvim mjerama ne narušava unutarnje energetsko tržište niti negativno utječe na energetsku sigurnost drugih država članica ili Unije te da se u tu svrhu savjetuju s Koordinacijskom skupinom za plin. Koordinirano djelovanje ključno je za održavanje cjelovitosti zajedničkog tržišta i osiguravanje pravedne energetske sigurnosti u cijeloj Uniji.

2. Državama članicama preporučuje se da preispitaju provedbu privremenih mjera koje su uvedene kako bi se lakše ostvarile krivulje punjenja i cilj punjenja za 1. studenog, posebno uzimajući u obzir njihove učinke na funkcioniranje unutarnjeg energetskog tržišta. Državama članicama preporučuje se i da pri izradi takvih mjera razmotre njihov učinak na stabilnost i uredno funkcioniranje tržišta izvedenica. Državama članicama preporučuje se da provjere imaju li subjekti zaduženi za provedbu strategija, ako postoje, potrebno stručno znanje o trgovanju na energetskim tržištima, uključujući odgovarajuće strategije zaštite od rizika.

3. Preporučuje se da države članice uzmu u obzir stvarne tržišne uvjete pri odlučivanju o mjerama u pogledu razine punjenja skladišta tijekom godine. Pri uklanjanju odstupanja od krivulje punjenja i odlučivanju o mogućim provedbenim koracima Komisija će omogućiti veću fleksibilnost uzimajući u obzir posebna kretanja na tržištu plina i njihove učinke na postizanje ciljeva punjenja.

4. U skladu s člankom 6.a stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/1938 države članice koje imaju znatan podzemni skladišni kapacitet i na koje bi nerazmjerno utjecala obveza postizanja cilja punjenja podzemnih sustava skladišta plina na njihovu državnom području mogu skladištiti količinu koja se temelji na 35 % njihove prosječne godišnje potrošnje u posljednjih pet godina. Nadalje, u skladu s člankom 6.a stavkom 5. Uredbe (EU) 2017/1938 države članice sa znatnom infrastrukturom za skladištenje UPP-a (više od 4 % njihove prosječne nacionalne potrošnje plina u posljednjih pet godina) mogu uračunati skladišta UPP-a u svoj cilj punjenja za 1. studenog. Države članice potiču se da iskoriste tu fleksibilnost.

5. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1938 države članice obvezne su poduzeti odgovarajuće mjere kako bi ostvarile cilj punjenja za 1. studenog. Međutim, Komisija podsjeća da se člankom 6.a stavkom 8. pruža određena fleksibilnost kad se država članica suočava s tehničkim problemima kao što su ograničenja plinovoda ili problemi s postrojenjem za utiskivanje, čime se državi članici omogućuje da ostvari cilj punjenja do 1. prosinca. Komisija može posebne tržišne uvjete koji dovode do iznimno niskih stopa ubrizgavanja i posebne tehničke značajke smatrati jednakovrijednima. Međutim, time se ne dovodi u pitanje obveza dotične države članice da dostavi razumne i detaljne argumente zbog kojih se obvezni cilj nije mogao u potpunosti ostvariti.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. ožujka 2025.

Za Komisiju
Dan JØRGENSEN
Član Komisije